12.10.2022
AKS/Mikko Heikkilä

Eduskunnan talousvaliokunta

Viite: Valtioneuvoston selonteot VNS 4/2022 vp, VNS 6/2022 vp ja VNS 7/2022 vp

FINGRID OYJ:N LAUSUNTO

Fingrid Oyj (jäljempänä Fingrid) kiittää talousvaliokuntaa mahdollisuudesta antaa lausunto mainituista selonteoista. Fingridin lausunto koskee ensisijaisesti valtioneuvoston selontekoa VNS 6&2022 vp Hiilineutraali Suomi 2035 – kansallinen ilmasto- ja energiastrategia.

Suomen mahdollisuudet tuottaa uusiutuvaa energiaa kilpailukykyiseen hintaan ovat valtavat. Fingrid on saanut uuden sähköntuotannon liittymistiedusteluja kantaverkkoon yli 180 GW:n edestä. Noin 70% kyselyistä koskee maatuulivoimaa, 15% aurinkovoimaa ja 15% merituulivoimaa. Arviomme mukaan Suomen on pitkällä aikavälillä mahdollista lähes viisinkertaistaa vuosittainen sähköntuotantomme yli 300 TWh tasolle, mikä on huomattava määrä myös EU:n tasolla.

Ilmasto- ja energiastrategian tulisi olla Suomen kasvustrategia

Ilmasto- ja energiastrategian tulisi olla kunnianhimoinen ja positiivisen signaalin antava kasvustrategia Suomelle. Puhdas ja edullinen sähkö sekä toimintavarma sähköjärjestelmä ovat Suomen keskeisiä kilpailutekijöitä. Strategian keskeisenä elementtinä tulisi olla Suomen kilpailukyvyn parantaminen ja Suomen uusiutuvan energian mahdollisuuksien täysimääräinen hyödyntäminen. Ukrainan sodan myötä EU:n on irtauduttava fossiilisesta tuontienergiasta entistäkin nopeammin. On sekä Suomen että koko EU:n kannalta ensiarvoisen tärkeää, että maamme uusiutuvan energian resurssit ja lisäyspotentiaali hyödynnetään tässä murroksessa.

Tuulivoiman lisärakentamisen mahdollistaminen koko Suomessa, mukaan lukien Itä-Suomi ja Suomenlahti, vauhdittaisi uusiutuvan energian investointeja ja mahdollistaisi EU:n irtautua nopeammin fossiilisesta tuontienergiasta. Tuulivoimarakentamisen ja aluevalvonnan yhteensovittaminen kasvattaisi taloudellisesti kannattavien tuulivoimahankkeiden lukumäärää ja siten mahdollistaisi useamman hankkeen toteutumisen.

Skenaariot aliarvioivat Suomen uusiutuvan energian potentiaalin ja puhtaan sähkön tarpeen

Katsomme, että strategian taustaselvityksen politiikka- ja perusskenaariot aliarvioivat selvästi Suomen uusiutuvan energian potentiaalin ja ennakoitavissa olevan kehityksen.

Fingrid Oyj

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

12.10.2022
AKS/Mikko Heikkilä

Strategian ja sen politiikkatoimien perustaminen kasvupotentiaalin aliarvioivaan tulevaisuuskuvaan saattaa johtaa vääriin tai alimitoitettuihin toimenpiteisiin.

Esimerkiksi strategian politiikkaskenaariossa tuulivoiman vuosituotannon arvioidaan olevan vain 23 TWh vuonna 2030 ja 30 TWh vuonna 2035. Perustuen jo tehtyihin tuulivoiman liittymissopimuksiin ja liittymiskyselyihin sekä puhtaan sähkön kysyntään, arvioimme vuoden 2030 tuulivoimatuotannon saavuttavan jopa 70 TWh suuruusluokan. Pelkästään ne hankkeet, joista on tehty liittymissopimus kantaverkkoon, nostavat Suomen vuosittaisen tuulivoimatuotannon 30 TWh luokkaan 2020-luvun puolivälissä.

Kysymyksiä herättää myös sähkönkulutuksen kasvunäkymät strategian skenaarioissa. Kulutusarviot jäävät alle teollisuuden vähähiilitiekartoissa esitettyjen arvioiden. Strategiatyön tulisi varautua teollisuuden arvioimiin sähkötarpeisiin ja niiden mahdollistamiseen. Toimintaympäristössä vähähiilikarttatyön jälkeen tapahtuneet muutokset, kuten venäläisestä energiasta irtautuminen, puoltaisivat varautumista vähähiilikarttatyössä tunnistettuja tasoja vielä huomattavasti korkeampaankin sähkönkulutukseen.

Energiajärjestelmän nopea murros edellyttää luvituksen nopeuttamista

Uusiutuvan energian potentiaalin mahdollistaminen ja fossiilisen energiakäytön vähentäminen edellyttää merkittävää sähkön kantaverkon vahvistamista. Fingrid toteuttaa seuraavan kymmenen vuoden aikana historiansa suurimman, yli 3 miljardin euron investointiohjelman. Kantaverkon vahvistustarve korostuu erityisesti pohjois-eteläsuunnassa, länsirannikolla sekä Ruotsin ja Viron rajoilla. Sähköistyvä yhteiskunta tarvitsee siirtokykyisen ja luotettavasti toimivan kantaverkon. Sähköverkon lunastuslupakäsittelystä on muodostumassa pullonkaula verkon välttämättömälle vahvistamiselle. Lunastuslupakäsittelyn kestoa olisi lyhennettävä ja resursointia parannettava välittömästi.

Pidämme myös tärkeänä ylipäätään uusiutuvan energiaan ja esimerkiksi vihreän vetyteollisuuden luvituksen nopeuttamista.

Suomi tarvitsee vetystrategian – erityishuomio energianvarastointiin

Pidämme tärkeänä kunnianhimoisen vetystrategian laatimista Suomelle. Vetytaloudella ja erityisesti siihen liittyvällä vedynsiirto- ja -varastointi-infrastruktuurilla on olennainen merkitys sähköjärjestelmälle ja sähkön kantaverkon suunnittelulle. On mahdollista, että puhtaan vedyn tuotanto on tulevaisuudessa suurin yksittäinen sähkökulutuksen kohde.

Tuemme tavoitteen asettamista elektrolyysikapasiteetille. Olisi perusteltua, että tavoite huomioisi vähintään nykyisen harmaan vedyn käytön korvaamisen puhtaalla vihreällä vedyllä. Tämän lisäksi esimerkiksi sähköpolttoaineiden valmistus lisää tarvetta elektrolyysikapasiteetille. Näkemyksemme mukaan tavoite voisi siten olla olennaisesti kunnianhimoisempi kuin 1000 MW elektrolyyserikapasiteetti vuonna 2030.

Suomessa tulisi kiinnittää erityistä huomiota energian varastoinnin kehittymiseen. Energian varastointi lämpönä, sähkönä, vetynä tai vedystä johdettuina tuotteina mahdollistaa energiamurroksen toteuttamisen ja uusiutuvan energian lisäämisen kustannustehokkaalla tavalla. Energian varastointi on myös uuden, puhtaan järjestelmän toimitusvarmuus- ja huoltovarmuuskysymys. Tarvittaessa varastoinnin kehittymistä tulisi kiihdyttää tukitoimin.

Fingrid Oyj

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

12.10.2022
AKS/Mikko Heikkilä

Muilta osin viittaamme Työ- ja elinkeinoministeriölle 17.5.2022 toimittamaamme lausuntoon kansallisesta ilmasto- ja energiastrategiasta.

Fingrid Oyj

Kantaverkkopalvelut ja suunnittelu

Jussi Jyrinsalo
johtaja

Fingrid Oyj

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi